

Handläggare
Suzanne Hartenberger
Telefon: 0850806125

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Yttrande över revisionens årsrapport 2020

Förslag till beslut

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på stadsrevisionens årsrapport.

Sammanfattning

Stadsrevisionens årsrapport granskar och bedömer nämndens verksamhet och resultat under verksamhetsåret 2020 inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll
- Räkenskaper

I rapporten redovisas även en uppföljning av tidigare års granskning.

Stadsrevisionen sammanfattar i årsrapporten rekommendationer och förslag till åtgärder och förbättringar, som hämtats från de särskilda granskningar som genomförts under året.

Sammantaget bedömer revisionskontoret att Bromma stadsdelsnämnd från ekonomisk synpunkt har bedrivit verksamheten på ett tillfredställande sätt och de verksamhetsmässiga resultatet för 2020 är i allt väsentligt förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Nämndens verksamhetsberättelse bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet förutom de delar som avser äldreomsorg. Revisionskontoret bedömer att nämnden inte har bedrivit verksamheten på ett helt ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på iakttagelser som revisionskontoret gjort gällande att verksamheter inte kunnat utföras som planerat. Revisionskontoret utgår i sin bedömning från att verksamheten ur ett brukarperspektiv inte har kunnat bedrivas på ett helt ändamålsenligt sätt.

Revisionskontoret konstaterar dock att nämnden inte har haft full rådighet över de förutsättningar som varit till följd av pandemin.

Bakgrund

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolag. Revisorerna granskar årligen att nämndens verksamhet och ekonomi sköts på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt samt att nämnden har en tillräcklig styrning och kontroll. Revisorerna granskar också att räkenskaperna är rättvisande. Det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten sammanfattas i stadsrevisionens årsrapport. Revisorerna baserar sina omdömen på sedvanlig basgranskning samt ett antal särskilt riktade granskningar. Årets revision har anpassats utifrån de förutsättningar som gällt under året.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har vidtagit eller kommer i den fortsatta verksamhetsutvecklingen att vidta åtgärder för att ta tillvara stadsrevisionens förslag och synpunkter till ytterligare förbättringar.

Verksamhetsmässigt resultat

Revisionskontoret bedömer att det verksamhetsmässiga resultatet för 2020 i allt väsentligt är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt och att nämndens verksamhetsberättelse i huvudsak ger en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet förutom för äldreomsorgen där revisionskontoret gjort en annan bedömning än nämnden. Nämnden har utgått från målluppfyllelsen av indikatorer som kommunfullmäktige och nämnden har fastställt i budget och verksamhetsplan 2020. Revisionskontoret har i sin bedömning vägt in faktorer orsakade av pandemin, faktorer som nämnden inte har kunnat råda över. De förutsättningar som revisionskontoret tar upp som grund till bedömningen är förutsättningar där alternativen sannolikt till stor del skulle ha inneburit ännu större konsekvenser för brukarnas trygghet, säkerhet, liv och hälsa.

Verksamhetsområdesmål 1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande har enligt nämndens bedömning uppfyllts då bedömningen utgår från målluppfyllnaden av kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer utifrån samma bedömningsmodell som övriga mål för verksamhetsområdena bedöms utifrån. För kommunfullmäktiges indikatorer hämtas resultatet från socialstyrelsens brukarundersökning som genomfördes under våren samtidigt som pandemin hade stor påverkan på verksamhet, brukare och

medarbetare. Det faktum att verksamhetsområdet uppnådde bättre resultat än tidigare år för flera indikatorer visar att verksamheten trots svåra förutsättningar och en extraordinär krissituation lyckades erbjuda en trygg omsorg utifrån de boendes upplevelse.

Revisionskontoret lyfter att det i verksamhetsberättelsen 2020 framgår att nämnden fortsatt har den lägsta kontinuiteten inom hemtjänsten bland stadsdelsnämnderna och inte heller uppnår årsmålet. Utfallet för indikatorn visar att en marginell förbättring har gjorts gällande kontinuiteten trots hög sjukfrånvaro på grund av pandemin. För att förbättra kontinuiteten inom hemtjänsten fortsätter det utvecklingsarbete som har påbörjats med det tydliga målet att minska antalet personal som besöker hemtjänsttagare för att därmed uppnå det årsmål som kommunfullmäktige har satt.

Revisionskontoret har i sin bedömning vägt in de granskningar som har genomförts av revisionskontoret och av IVO (Inspektionen för vård och omsorg). Revisionskontorets granskning gällande nämndens arbete med att anpassa styrning och vidta åtgärder i syfte att förhindra smittspridning inom äldreomsorgen med inriktning mot vård- och omsorgsboende visar på brister. Dels avseende riskanalyser och följsamheten till basala hygienrutiner samt efterlevnaden av rutinen för egenkontroll.

- För att förhindra smittspridning har verksamheten under 2020 genomfört riskbedömning och upprättat handlingsplan som kontinuerligt följs upp vid datumsatta uppföljningstillfällen.
- För att säkerställa att egenkontroller av följsamheten gällande basala hygienrutiner och användning av skyddsutrustning genomförs löpande inom de olika verksamheterna har verksamhetsspecifika instruktioner upprättats för egenkontrollernas genomförande.

Nämndens rekommenderas även att säkerställa att läkarorganisationen fullföljer avtalet avseende läkarnärvaro fysiskt på plats. Detta säkerställs genom de vårdsamråd som genomförs med läkarorganisationen två gånger per år vid vilka samverkansavtalet följs upp och vid behov revideras.

Inspektionen för vård och omsorg genomförde en fördjupad tillsyn på ett av nämndens vård- och omsorgsboenden i vilken det framkom brister. Resultatet från den tillsynen kom efter att verksamhetsberättelsen för 2020 hade avlämnats. Under 2020 vidtogs åtgärder löpande för att säkra en trygg och säker vård.

Revisionskontorets och IVO:s slutsatser är viktiga för åtgärdsarbetet under innevarande år och som en grund för att utveckla nämndmål och indikatorer inför kommande verksamhetsplanering.

Verksamhetsområdesmålet 1.2 *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* bedöms vara delvis uppfyllt. Inför 2020 planerades olika insatser för att öka brommabornas upplevelse av trygghet och nöjdhet med skötseln av parker och grönområden. De särskilda trygghetsinsatserna i form av platssamverkan har inte kunna genomföras som planerat på grund av pandemin. Under 2021 fortsätter förvaltningens samverkan med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, polisen, lokala näringslivet och civilsamhället i arbetet med trygghetsskapande åtgärder både på Brommaplan och i andra delar av stadsdelsområdet.

Eftersom medborgarundersökningen inte genomfördes under 2020 har inget utfall kunnat presenteras för indikatorer vars resultat hämtas från medborgarundersökningen gällande trygghet och nöjdhet med skötseln av stadsdelsområdet.

Stadens trygghetsmätning genomfördes 2020. Den visar att oron för att utsättas för brott ligger på en lägre nivå jämfört med föregående mätning 2017 och att brommaborna varit mindre utsatta för brott. Mätningen visar också att förtroendet för stadsdelsförvaltningen har ökat sedan senaste mätning.

Förvaltningen genomförde 2020 en egen trygghetsmätning vid Brommaplan som visade att 60 procent av de som besvarade enkäten kände sig otrygga vid Brommaplan. Genom enkäten har förvaltningen fått svar på vad som upplevs som otryggt samt förslag på åtgärder för att Brommaplan ska utvecklas till en tryggare plats. Bland annat har belysningen förbättrats i samverkan med trafikkontoret. Under våren 2021 har en uppföljande undersökning genomförts som en del i det fortsatta trygghetsarbetet.

Verksamhetsområdesmålet 1.3 *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* bedöms delvis vara uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att resultatet för flertalet av KF:s indikatorer inte uppnår årsmålen för 2020. Utfallet för de olika indikatorerna skiljer sig mellan olika förskoleområden. För att uppnå en likvärdighet mellan förskolorna fortsätter ett medvetet arbete inom de olika mätområdena.

Verksamhetsområdesmål 3.2 *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* bedöms delvis vara uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att sjukfrånvaron var mycket hög under 2020 och att AMI och index Bra arbetsgivare försämrades. Sjukfrånvaron ökade kraftigt efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer att stanna hemma även vid lätta förkylningssymptom. Flertalet medarbetare inom förvaltningens kärnverksamheter har arbeten som inte kan utföras på distans, vilket innebär att de måste sjukskriva sig även vid milda symtom eller om någon de bor tillsammans med är sjuk i covid-19. Det är framförallt inom äldreomsorgen och förskolan som sjukfrånvaron varit mycket hög.

Aktivt medskapande index (AMI) visade 2020 på ett lägre resultat än tidigare år. Cheferna inom förvaltningen minskade sin nöjdhet betydligt. Ledarskapet har prövats hårt under 2020. Under 2021 läggs därför ett stort fokus på stöd och kompetenshöjande insatser för chefer. Index Bra arbetsgivare har ett lägre resultat jämfört med föregående år framförallt beroende på att en hög andel av cheferna är kvinnor, vilket påverkat delindex jämställdhet. En fortsatt utmaning är att rekrytera fler män till chefspositioner.

Ekonomiskt resultat

Redovisningen av driftverksamheten visar att utfallet avviker med 49,9 mnkr i förhållande till budgeten. En stor del av överskottet är effekter av pandemin. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och avvikelserna är också förklarade på ett tillfredsställande sätt.

Utfallet för investeringsverksamheten avviker med 1,4 mnkr i förhållande till budget vilket beror på klimatinvesteringar som inte kunnat utföras enligt plan. Revisionskontoret bedömer att nämnden förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Nämndens interna kontroll

Revisionskontorets samlade bedömning är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak varit tillräcklig.

Revisionskontoret efterfrågar nyckelkontroller som säkerställer att upphandlade assistansbolag har tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). I nämndens internkontrollplan 2021 har en kontrollaktivitet gällande tillstånd införts för att uppmärksamma

eventuella brister och därmed säkerställa att upphandlade assistansbolag har tillstånd från IVO.

Revisionskontorets granskning av den interna samverkan inom individ- och familjeomsorgen uppmärksammar att rutinen för samverkan behöver aktualiseras och göras känd inom verksamheterna.

Verksamhets- och individuppföljning inom äldreomsorgen har inte kunnat genomföras under 2020 enligt plan på grund av pandemin. Uppföljningar genom fysiska träffar kommer att återupptas så snart det är möjligt utifrån myndigheternas rekommendationer och ett smittskyddsperspektiv.

Uppföljningar av ekonomin har identifierat ekonomiska problem inom verksamhetsområde förskola. Revisionskontoret saknar redovisning av åtgärder för att komma till rätta med dessa avvikelser. Avvikelseberor på kostnader i samband med borttagande av paviljonger under 2020 och på minskat barnunderlag. Arbete pågår med att anpassa verksamheten till ett minskat barnunderlag dels genom personalplanering dels genom en långsiktig effektivisering av lokalanvändningen.

Revisionskontoret lyfter också att prognossäkerheten i 2020 års tertialrapporter varit bristfällig. Det ekonomiska läget under året har varit svårbedömt. Dels på grund av ökade kostnader, dels på grund av statsbidrag vars storlek varit osäker.

Revisionskontoret har genomfört granskningar av intäktprocessen, förtroendekänsliga och ledningsnära poster samt köp av personlig assistans enligt LSS utfört av externa utförare. Utifrån granskningarna rekommenderar revisionskontoret att nämnden dokumenterar nyckelkontroller i intäktprocessen avseende hantering av hyresintäkter för bostäder och lokaler som säkerställer att samtliga bostads- och lokalhyror faktureras korrekt i enlighet med gällande avtal och stadens regler. Revisionskontoret rekommenderar även att systematiska kontroller upprättas som säkerställer att assistansbolagen hanterar personuppgifter korrekt och att rutin utarbetas för hantering av misstänkt assistansfusk. Revisionskontorets samtliga rekommendationer och förvaltningens åtgärder redovisas i bilaga 2.

Revisionskontoret har också genomfört granskningar av rutiner gällande inköpsprocessen, attest- och behörighetshanteringen i

Agresso, lönetillägg och kontroll av löneutbetalningar. Den interna kontrollen i granskade rutiner bedöms vara tillräckliga.

Räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att nämndens räkenskaper ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskning

Revisionskontorets tidigare års granskningar av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontorets uppföljning visar att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån tidigare års rekommendationer.

Den väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är implementering av dataskyddsförordningen.

Åtgärdsplan för tidigare rekommendationer och nya rekommendationer 2020 redovisas i bilaga 2.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör

Peter Dacke
Avdelningschef administration

Bilagor

1. Årsrapport 2020 Bromma stadsdelsnämnd
2. Åtgärdsplan för revisionskontorets rekommendationer

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2021-06-02
Peter Dacke, Avdelningschef	2021-06-02